

Innovatieve stadshaven

Ruimte voor bedrijvigheid in de innovatieve stadshaven

Rond het MAS heeft het Eilandje al een tweede leven gekregen. De Cadixwijk, de Montevideowijk en het Droogdokkeneiland zijn in volle verandering. Maar het Eilandje is groter dan dat. De stad kijkt nu naar de Asiadok-Oostkaai, tussen Noorderlaan en Asiadok, naar het Kempeneiland, tussen Asiadok en Kempisch dok en naar het Mexico-eiland, tussen Houtdok en Straatsburgdok. Dat grote gebied nemen we samen met Steenborgerweert, aan de andere kant van de Noorderlaan. Steenborgerweert ligt tussen de IJzerlaan, Noorderlaan en het Albertkanaal, tot aan de noordelijke kop van het Lobroekdok.

Waarom dit project?

De noordoostelijke zone van het Eilandje en Steenborgerweert zijn zeer divers qua uitstraling maar hangen functioneel en geografisch aan elkaar. Ze hebben allebei een 'eilandkarakter': ze zijn afgesneden van hun omgeving door water en/of infrastructuurbundels.

In dat hele gebied, een overgangsgebied tussen stad en haven, zit vooral veel bedrijvigheid. En die willen we in de stad houden. De haven van Antwerpen situeert zich meer en meer ten noorden van de stad. Dat schept enorme kansen om nieuwe, leefbare wijken te ontwikkelen. Maar de stad wil ook een gezonde mix met bedrijvigheid behouden. Die krijgt

haar plaats in een innovatieve stadshaven. Ook een verhoogde interactie tussen land en water is een belangrijke krachtlijn van de ontwikkelingsstrategie, net als het inspelen op de mogelijkheden van de nieuwe tramlijn.

Wat gebeurt er?

De ontwikkeling van het gebied kan gebeuren aan de hand van 9 krachtlijnen. Die bepalen hoe het gebied ontsloten wordt, welke extra bruggen eventueel noodzakelijk zijn, waar er ruimte is voor groen en waterbuffering, ... Door te kijken naar de kansen en knelpunten van elke deelzone is er achterhaald welke functies daar het best thuishoren. In 2019 zoekt de stad met proefprojecten uit wat werkt en wat niet, kijkt ze naar bestaande initiatieven en zal ze er ook zelf nieuwe opstarten. Dit zijn de 9 krachtlijnen voor nieuwe ontwikkelingen:

1. **Ruimte voor bedrijvigheid** op de grens stad-haven: dit gebied is bedoeld voor bedrijvigheid. Er wordt geen ruimte omgezet naar woongebied.
2. **Interactie tussen land en water verhogen:** de kaaien op het Mexico-eiland en de noordzijde van het Asiadok zijn voor lokale beleving en watergebonden overslag. De zuidzijde van het Asiadok kan een innovatiedok worden voor bedrijven of instellingen die experimentele toepassingen willen ontwikkelen voor de maritieme of mariene sector. Ook de mogelijkheden voor personenvervoer over water kunnen benut worden.
3. **Inspelen op de mogelijkheden van de nieuwe tramlijn:** haltes strategisch inpassen en korte en aangename voetgangersverbindingen realiseren is een must voor het woon-werkverkeer.
4. **Het Singel- en Ringfietspad sluiten:** de stadshaven moet uitstekend bereikbaar zijn per fiets om het woon-werkverkeer met de auto te reduceren. Daarvoor is een fietsbrug over het Asiadok en het Kempisch dok noodzakelijk, om het Singelfietspad in het verlengde van de IJzerlaan door te trekken.
5. **De routes voor het vrachtverkeer optimaliseren:** de ontwikkeling van ruimte voor bedrijven maakt een goede ontsluiting voor vrachtverkeer noodzakelijk, maar de impact op het omliggende (woon)weefsel moet worden beperkt. De eilanden worden niet onderling ontsloten met bruggen voor vrachtverkeer, maar wel via een aparte lus die rechtstreeks aantakt op het stedelijk hoofdwegennet. Het aanpassen van de infrastructuur zal stap voor stap moeten gebeuren, in samenhang met andere infrastructuurwerken zoals de Oosterweelverbinding.
6. **Groene en blauwe ruimtes:** de innovatieve stadshaven moet een aangename werkomgeving en een toonbeeld van duurzaamheid worden. Daarom wordt op elk eiland een groenstructuur voorzien die meteen ook een antwoord moet bieden op de uitdagingen van de klimaatverandering door onder andere waterbuffering te voorzien.
7. **Een percelering op maat** van een compacte stadshaven: het ruimtelijk rendement moet verhoogd worden door stap voor stap te streven naar een compact ruimtelijk organisatiemodel. Daarbij is bouwen in de hoogte en functies stapelen een uitgangspunt.
8. **Het waardevol patrimonium integreren en opwaarderen:** het bestaande karaktervolle patrimonium moet worden bewaard en herbestemd. Waar nieuwbouw aan de orde is, moeten er architecturale kwaliteitseisen zijn.
9. **Aanbevelingen over zonerings:** om de doelstellingen qua modal shift en innovatieve bedrijvigheid te realiseren, worden de kaaien langs het Albertkanaal gereserveerd voor bedrijven die gebruik zullen maken van watergebonden overslag. De omgeving rond de geplande tramhaltes zijn het beste geschikt voor bedrijven actief in de dienstensector, met een compact ruimtegebruik en een hoog aantal werknemers. De ruimte rond het zuiden van de Asiadok-Oostkaai moet voorbehouden worden voor bedrijven die sterk inzetten op innovatie, een sterke band zoeken met de binnenstad en gebruik kunnen maken van het innovatiedok.

Groeikansen voor bedrijven

In het gebied zien we groeikansen voor bedrijven in 4 specifieke richtingen:

- Logistiek 2.0: logistiek die meerwaarde toevoegt aan het product, die de werkgelegenheid in de stad stimuleert en die mee de stedelijke mobiliteit ontlast

- Havengerelateerde dienstverlening met een duidelijke relatie tussen stad en haven
- Test- en makerspaces: innovatieve startende en opschalende maakbedrijfjes die water-, haven- of maritiemgebonden zijn en/of sterk technologie-gedreven
- Maakindustrie: focus op bedrijven die zich specialiseren in technologie en 'mass-customisation', een combinatie van het beste van maatwerk en massaproductie.

Eerste proefproject

Op het Kempeneiland start nog voor de zomer van 2019 het eerste proefproject voor de aan- en afvoer van bouwmaterialen via binnenvaart. De bouwsector en stedelijke distributie creëren enorm grote volumes aan logistiek transport in de stad. Dat materiaal wordt momenteel nog steeds overwegend getransporteerd via de weg. De binnenvaart kan in een aantal gevallen een oplossing bieden. Aangezien er aanzienlijk meer vracht op een schip past, kunnen op korte tijd grote volumes vervoerd worden. THV AMB (Antwerpen Multimodale Bouwlogistiek) bleek na een oproep de meest geschikte kandidaat voor dit proefproject. Het is een samenwerking tussen binnenvaarttransporteur Blue Line Logistics met bouwhandelaars J. Janssens & Zonen en De Rycke Gebroeders nv. Blue Line Logistics zorgt voor de aan- en afvoer van de goederen via de waterweg naar de overslagplaats. J. Janssens & Zonen zorgt samen met De Rycke Gebroeders nv voor de flow van bouwmaterialen door de nodige bestellingen, het beheer van de voorraad ter plaatse en tot slot het vervoer naar de nabijgelegen werven. THV AMB bekijkt de mogelijkheden om in de toekomst andere bouw materiaalproducenten te laten aansluiten bij de handelsvereniging. Het proefproject duurt 1 jaar.

Wie werkt eraan mee?

AG VESPA coördineert de ontwikkeling van de innovatieve stadshaven. De stad Antwerpen en het Havenbedrijf zijn belangrijke partners. 1010 architecture urbanism, David Dooghe en DRIFT hebben de studie uitgevoerd, ondersteund door Rebel Group en Traject als mobiliteitsbureau.

Tijdlijn

[5 augustus - 4 september 2019](#)

Projectdefinitie katalysator van de innovatieve stadshaven

In de visie 'innovatieve stadshaven' komen het Kempeneiland en het zuidelijke deel van Asiadok-Oostkaai naar voor om de transitie van het gebied naar een plek voor productie in de stad op gang te trekken. We zijn op zoek naar een team dat die transitie kan inspireren en sturen. Je leest er meer over in het nieuwsbericht over de [projectdefinitie](#).

[Oktober 2018](#)

Selectie eerste proefproject

Het proefproject van de tijdelijke handelsvereniging Blue Line Logistics en J. Janssens & Zonen, met name AMB (Antwerpen Multimodale Bouwlogistiek), wordt geselecteerd. Blue Line Logistics zorgt voor de aan en afvoer van goederen via de waterweg naar de overslagplaats. J. Janssens & Zonen zorgt voor de flow van bouwmaterialen door de nodige bestellingen, het beheer van de voorraad ter plaatse en tot slot het vervoer naar de nabijgelegen werven.

[September 2018](#)

Oproep proefproject slimme mobiliteitsoplossingen

De stad lanceert een oproep voor een proefproject rond slimme mobiliteitsoplossingen voor de Antwerpse regio aan Asiadok-Westkaai (Kempeneiland). De focus ligt op oplossingen via binnenvaart voor vrachtverkeer voor de bouw en stedelijke distributie.

[Juli 2018](#)

Goedkeuring visie en strategie

De stad keurt de visie en strategie goed voor de ontwikkeling van de noordoostkant van het Eilandje en het aansluitende Steenborgerweert tot een 'innovatieve stadshaven'.

[Juni 2017](#)

Selectie multidisciplinair team

Een multidisciplinair team dat bestaat uit 1010 Architects, David Dooghe en DRIFT, ondersteund door Rebel Group en Traject als mobiliteitsbureau, wordt geselecteerd om het concept 'innovatieve stadshaven' uit te werken.

[April 2017](#)

Oproep voor multidisciplinair team

We lanceren een oproep voor een multidisciplinair team dat het concept 'innovatieve stadshaven' moet uitwerken. Het team moet een ontwikkelingsvisie maken, een raamwerkkaart en een haalbare ontwikkelingsstrategie voor het gebied.

[December 2016](#)

Goedkeuring toekomstrichting

De stad keurt de toekomstrichting voor de tweede fase van het Eilandje goed onder de noemer 'innovatieve stadshaven' en geeft AG VESPA de opdracht om samen met een kerngroep dit toekomstperspectief verder uit te werken in een visie en ruimtelijke structuur.

[Zomer 2016](#)

Denkdagen

Samen met een breed veld van actoren organiseren we denkdagen om een toekomstrichting voor de tweede fase van het Eilandje uit te werken.

Downloads

Documenten

[Innovatieve stadshaven - eindrapport langetermijnvisie](#)

[Open oproep pilootproject stedelijke logistiek via binnenvaart - Kempeneiland](#)

[Open oproep pilootproject stedelijke logistiek via binnenvaart - kadertekst](#)

RoI AG VESPA

[Gebiedsregisseur](#)

Partners

stad Antwerpen

Havenbedrijf

De Vlaamse Waterweg nv

Ontwerper

1010 architecture urbanism

David Dooghe

DRIFT

Thema

Stad aan het water

Status

In realisatie